

Демократизасийа вя авторитарлыг

Демократизасийа anlayışı və
demokratik dalğalar

Demokratiyanın mövcudluğunun əsas şərtləri

Güzəştə gedə bilmək(kompromis)

Dözümlülük(tolerantlıq)

Şəxsiyyətə,onun hüquq və azadlıqlarına hörmət

Münaqişənin sülh yolu ilə həll olunması

Məsuliyyət hissi (İnsanın düzgün davranış xətti seçməsinə, öz hərəkətlərini məqsədyönlü surətdə tənzimləməsinə və öz şəxsi azadlığını realizə etməsinə kömək edir

- Дцнйанын демократизасийасы дейилдикдя, биринъиси, демократик дювлятлярин сайынын артырылмасы,
- Мцхтялиф юлкялярдя демократик институт вя проседурларын эцълянмяси вя инкишафы нязярдя тутулур.

Демократик просесляр

- С.Щантингтон 1991-ъи илдя юз “ХХ ясрин сонунда демократизасийанын цчцнъц дальасы” китабыны чап етди. Бурада о, дцнйа тарихиндя баш верян демократик просеслярин инкишаф мярщялялярини 3 уегә bölür

Демократизасийанын илк дальасы

- 1820-1920-ъи илляр. ян узунмцддяти dövr sayılır. Бу дальа заманы 20-дян чох демократик дювлят йаранмышдыр.

Бу юлкяляр цчцн парламент вя партийа системи, эениш сечки щцгугу сяъиййяви иди.

Биринъи дальанын давамында демократик инкишаф йолунда дюнмя баш верди вя бу щал 1920-ъи илдян 1940-ъи иллярин илк йарысына гядяр давам етди.

Бу вязиййят бир сыра юлкялярдя фашизмин щакимиййятя эялмяси иля баълы olmuşdur.

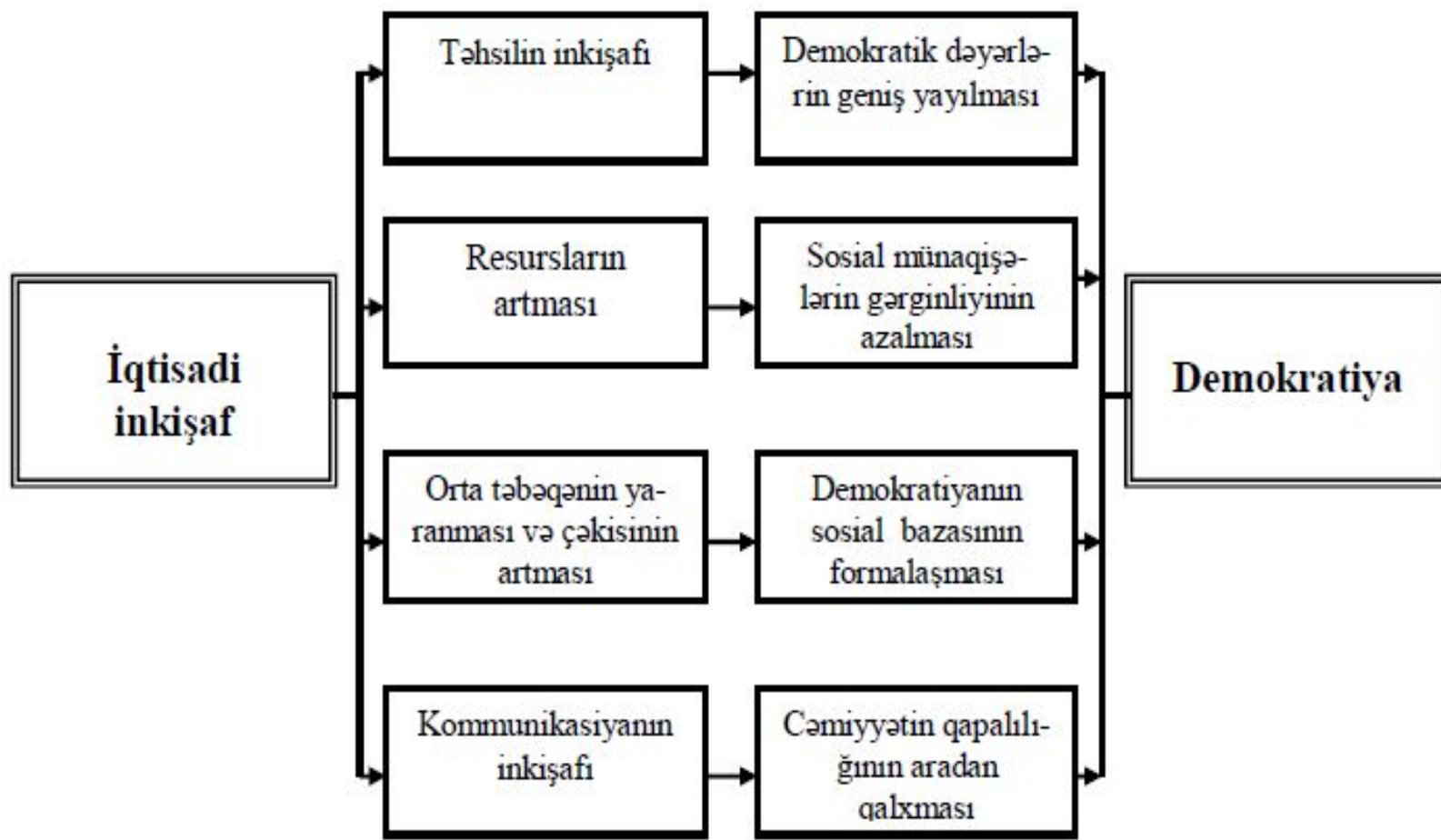
Демократизасийанын икинъи дальасы

- 1940-ъи иллярин орталары-1960-ъы иллярин яввяллярини эһатә едәп фашизмин Икинъи Дцнйа мцщарибясиндя мяьлюбиййяти вя мцстямлякя системинин даьылмасы иля шяртлянмишдир. Бундан сонра, йени регрессив дальа эялир вя бу заман бир сыра щярби вя авторитар режимляр формалашыр (1967-ъи илдя Иунаныстанда, 1973-ъц илдя Чилидя). Цмумиликдя, бу эерилямя дальасы 1960-ъы иллярин яввялиндян 1970-ъи иллярин яввялляриня гядяр давам едир.

Демократизациянын цццнъц дальасы

- 1970-ъи иллярин яввялляриндян башлайыр. Демократик просесляр Гярби Европаны (Иунаныстан 1974, Португалия 1975, Испания 1977),
- Латын Америкасыны (Доминикан Республикасы 1975, Щондурас 1982, Бразилия 1985, Перу 1988, Чили 1990 вя с),
- Асийаны (Тцркийя 1988, Филиппин 1986, Ђянуби Корейя 1988),
- Шярги Европаны (Маъарыстан 1989, Чехославакийя 1989, Польша 1989, Болгарыстан 1989, Русийя 1991 вя с.),
- Африканы (ЪАР-да 1994-ъц илдя юлкядя илк цмуми сечкиляр кечирилди) ящатя етди.

Iqtisadi faktorların demokratiyanın inkişafına təsiri

14 Years of Democratic Decline

Countries with net declines in their aggregate *Freedom in the World* score have outnumbered those with gains for the past 14 years.

